

VOORTGANG RISICO'S

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Voortgang risico's

Voor de 3e bestuursrapportage 2024 zijn de gemeentelijke risico's opnieuw beoordeeld voor de laatste 2 maanden van 2024.

Internationaal zien we dat de spanningen en de risico's toenemen. De oorlog in Oekraïne duurt voort en het conflict in het Midden Oosten breidt zich uit. Deze ontwikkelingen hebben ook gevolgen voor de wereldeconomie en dus ook onze economie, denk maar eens aan een stijging van de energieprijzen. Gelet op deze onzekerheden neemt het belang om de gemeentelijke risico's en weerstandscapaciteit op orde te hebben toe. Alleen zo kunnen de huidige en toekomstige risico's worden opgevangen.

De krapte op de arbeidsmarkt, zoals ook al gemeld bij de 2e bestuursrapportage 2024, blijft een serieus probleem waar we als gemeente tegen aan blijven lopen. Hierin staan we niet alleen. Bij de rijksoverheid zien we dezelfde personeelsproblematiek.

Verder is ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2024 het risico bij de jeugdzorg toegenomen en is oorspronkelijk ingeschat op € 0,8 miljoen (residentiele zorg). Het risico bij de jeugdzorg is echter op basis van de laatste gegevens opgelopen naar € 1,7 miljoen (afgerond) vanwege de onzekerheid over de prijscompensatie vanuit het rijk..

In de toelichting van tabel 2 vindt u informatie over de risico's, beheersmaatregelen en andere ontwikkelingen.

In tabel 1 treft u de wijze van berekening van een risico aan:

1. Kans
2. Gevolg

Tabel 1				
Kans		Score Kans	Gevolg	Score Gevolg
> 10 jaar	10%	1	X < € 50.000	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	€ 50.000 < x < € 200.000	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	€ 200.000 < x < € 500.000	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	€ 500.000 < x < € 1.000.000	4
X < 1 jaar	90%	5	X > 1.000.000	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$.

Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste gemeentelijke risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,5 miljoen en extern van karakter. De structurele risico's bedragen € 2,5 miljoen (was € 1,3 miljoen in de 2e bestuursrapportage 2024). De incidentele risico's bedragen € 15,7 miljoen (was € 11,2 miljoen in de 2e bestuursrapportage).

Tabel 2: Top 10 risico's (in miljoenen euro's)				
Omschrijving risico (omschrijving beheersmaatregel)	Effect	Kans	BSc	NSc
1. Onvoldoende beschikking over kwalitatief en kwantitatief personeel (Strategische personeelsplanning – Monitoring budget loonkosten – werving op basis van toekomstige talenten).	€ 2,5 (i)	90%	25	25
2. Hogere kosten Jeugdzorg (2 maandelijkse monitor)	€ 1,7 (s)	70%	20	16
3. Door onzekerheden op politiek terrein en economische ontwikkelingen kan de algemene uitkering afwijken van de raming. Ook kan de groei van het aantal inwoners en andere indicatoren zorgen voor een beperkte afwijking van de raming. Op grond hiervan wordt rekening gehouden met mogelijke mee/ tegenvallers van de algemene uitkering.	€ 1,5 (i)	50%	15	15
4. De BUIG-uitkering van het rijk neemt af of de uitkeringslasten stijgen door een toename van het aantal cliënten. Daarnaast een nadelige modelaanpassing ook voor een tegenvaller zorgen. (De inzet van re-integratie- en poortwachters-instrumenten waardoor het aantal cliënten wordt beperkt).	€ 0,8 (s)	70%	20	16
5. Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen. (Nauwgezet volgen ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen en bijsturen waar mogelijk).	€ 1,0 (i)	70%	16	12
6. De prijs van aardgas c.q. LNG kan door internationale ontwikkelingen behoorlijk schommelen. De energierekening van de gemeente en aan de gemeente gelieerde organisaties kan hierdoor stevig oplopen (waste contracten, energiebesparing en verduurzaming).	€ 1,2 (i)	50%	20	15
7. Bij de toepassing van de belasting-wetgeving (BTW, BCF, Loonheffing (met name WKR) etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan, of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus.	€ 1,0 (i)	50%	12	12
8. De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject met meerdere risico's, zoals: leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de kosten, software aanpassingen en nieuwe juridische procedures.	€ 1,0 (i)	50%	12	12
9. De verbetering van het exploitatieresultaat van DEVO blijft achter bij de prognose doordat de ACM een bovengrens vaststelt ten aanzien van het maximale resultaat over de investeringen en de consument meer inzet op energiebesparing (overleg met de ACM en hogere energie-efficiënte energie-installatie).	€ 0,6 (i)	50%	12	12
10. Aantrekken van leningen wordt als gevolg van de stijging van de rente boven de 3,5 % duurder dan geraamd in de begroting (Anticiperen op rentestijging – kasgeldfinanciering toepassen).	€ 1,5 (i)	30%	10	10

Als we deze tabel vergelijken met de tabel in de tweede berap 2024, valt op dat het risico Jeugdzorg behoorlijk toegenomen is naar € 1,7 miljoen.

Daarnaast is het risico van een rentestijging bij het aantrekken van nieuwe leningen aangepast. De vooruitzichten op een mogelijke rentestijging zijn weer lager dan een aantal maanden geleden. Daarom zijn de financiële gevolgen verlaagd van € 2,5 miljoen naar € 1,5 miljoen. Als gevolg hiervan staat dit risico nu op nummer 10 in plaats van nummer 9.

Zoals ook vermeld in de 2e berap zal voor de nieuwbouw van het theater een risico-inventarisatie worden gemaakt. Zodra de rapportage hierover beschikbaar is wordt bezien of het nodig is hierover te rapporteren in de top 10 gemeentelijke risico's.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt voor het belangrijkste deel gevoed door de algemene reserve met een bedrag van € 28,7 miljoen (incidenteel). Ook de onbenutte belastingcapaciteit is met € 8 miljoen (structureel) een belangrijke bron voor de weerstandscapaciteit.

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bedraagt totaal € 36,8 miljoen.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit		Bedrag in €
Algemene Reserve (incl resultaat 2e berap)		28.700.000
Onbenutte belastingcapaciteit OZB		8.000.000
Onvoorzien		105.000
Totaal		36.805.000

De weerstandscapaciteit is in de afgelopen periode stabiel gebleven met € 36,8 miljoen. Het risicobedrag is in de afgelopen periode opgelopen van afgerond € 11,8 miljoen naar € 12,6 miljoen, als gevolg van o.a. de stijging van het risico bij de jeugdzorg. Het bedrag van € 12,6

miljoen is dus nodig om de risico's verantwoord, dat wil zeggen met een zekerheid van 90%, af te dekken.

Als gevolg hiervan komt de ratio op basis van een voorlopige berekening uit op 2,9 (€ 36,8 miljoen/ € 12,6 miljoen). Bij de 2e bestuursrapportage 2024 bedroeg de ratio 3,1.

In termen van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement komt een ratio van 2,9 overeen met de classificatie goed ($> 2 =$ goed). Dit was ook goed in de begroting 2024.